

Ulf Söderblom

Pratstund med kapellmästare

Den som haft nöjet att musicera under Ulf Söderbloms ledning känner honom som en gladlynt och kvicktänkt person med en smittande entusiasm. Så när han med ett finurligt glitter bakom glasögonen karaktäriserar sig själv som en döds- ens allvarlig träkmåns, ska man inte ta honom på orden!

Bland övriga (mer objektiva) personalia kan nämnas, att han är född 1930 i Åbo och att han studerat huvudsakligen i Wien, där han avlade kapellmästarexamen 1956. Våren 1957 visade han första gången lejonklon på hemmaplan och satte upp Mozarts Trollflöjten med operaföreningen och stadsorkesteren i Åbo. Succén blev pyramidal och ett kontrakt med Nationaloperan lades omedelbart framför den unga dirigenten.

Om sin debut på Nationaloperan berättar Ulf Söderblom en historia, som han skrattar gott och hjärtligt åt nu, men som nog var rena mardrömmen när det begav sig. Hans första föreställning var Gounods Faust, och trots rampfebern gick allting bra ända tills ridån gick upp för tredje-akten. Då konstaterade kapellmästaren blek av skräck, att en av huvudpersonerna på scenen lyste med sin frånvaro. Alltså fanns det ingen annan råd än att hoppa över hans aria och fortsätta musiken längre fram i noterna. Orkesteren fattade snabbt situationen, men o fasa! Här fanns en passage som lät precis lika som den, under vilken den försvunna sångaren borde ha gjort entré. Och just precis under dessa förledande takter kom

han verkligen in, för sent men intet ont anande, och beredde sig att klämma i med sin numera alldeles malplacerade aria. Och det kunde ju inte orkestern veta! Så det gällde för den darrande dirigenten att så ljudlöst och snabbt som möjligt få orkestern att förstå, att nu skulle det hela tas om från början igen.

På frågan vilken musik han helst dirigerar, svarar kapellmästare Söderholm, att wienklassicisterna, främst Haydn, Mozart och Beethoven, står hans hjärta närmast, men att han dessutom har två andra storfavoriter, nämligen Alban Bergs Wozzek och Wagners Tristan och Isolde. Annars dirigerar han nog gärna all slags konsertmusik och operaverk och vinnlägger sig alltid om att försöka återge musiken så »objektivt» som möjligt. Och med »objektivitet» menar han här trohet mot kompositörens egna intentioner.

Den enda hobby Ulf Söderblom ger sig tid till att odla har samband med denna allvarliga strävan. Han samlar nämligen på tonsättarens handskrifter. Och han är absolut övertygad om att ett partitur som komponisten själv skrivit för hand säger oändligt mycket mer om musikens alla nyanser än ett tryckt notblad.

Vid operan trivs han alldeles förträffligt, i all synnerhet nu sen han blivit planeringschef för den konstnärliga verksamheten och alltså själv får vara med om att bestämma repertoaren. Och om operans artistkår säger han stolt, att det faktiskt inte är många operahus i hela världen som kan visa upp en så högklassig fast anställd sångarellit av enbart inhemska för- mågor.

Om Sydamerikaturén med baletten i somras har kapellmästaren bara positiva ting att säga. Resan var en fantastisk upplevelse på alla sätt. Speciellt fascinerande var det att stifta bekantskap med de för en europé så helt främmande kulturerna i Chile och Peru. Och han visar förtjust upp några små skulpturer, som han tagit med sig hem som minne.

Också utanför Nationaloperan har Ulf Söderblom många järn i elden. Den musikaliska ledningen av operafestspelen om somrarna i Nyslott har varit en fängslande uppgift som krönts med stor framgång.

Nu senast var det Verdis Trubaduren som uppfördes, och i den operan finns en scen där två smeder står och hamrar på var sitt städ. Partituret föreskriver att dessa städ ska låta som tonen c i skalan när man slår på dem, det ena en oktav högre än det andra. Det gällde alltså att hitta två sådana städ, en uppgift som förefaller praktiskt taget omöjlig, för ett vanligt städ kan ju låta på minst tusen olika sätt. Kapellmästaren gav sig i alla fall optimistiskt ut med stämgaaffeln och inventerade traktens alla smedjor. Och det fantastiska var, att han efter en dags ihärdigt letande verkligen hittade precis de två städ han behövde! Och de klingade utomordentligt fint tillsammans med orkestern sen på Olofsborg.

En annan institution som står Ulf Söderbloms hjärta nära är Svenska oratorieföreningens kör, som han lett ända sen han avslutade sina studier i Wien. Sen ett par år är han också förbundsdirigent för Finlands svenska sång- och musikförbund. I den egenskapen kommer han att fara till Amerika med en för ändamålet sammanställd kör nästa sommar.

Om körer handlar också hans länge närda men tillsvidare uppfyllda önskedröm. Om det kom en fé med ett trollspö, skulle han inte tveka att önska, att de alldeles för många och alldeles för små körerna i Svenskfinland skulle slå sig samman till några få stora och funktionsdugliga körer. För tänk vilken fantastisk position en amatörsångare egentligen har! Musikhistoriens förnämsta körverk är ju i själva verket skrivna just

Forts. på sid. 232

PRATSTUND MED KAPELL-
MÄSTARE. *Forts. från sid. 213.*

för amatörer. Om bara dessa amatörer i stället för att plottra bort sina möjligheter genom dålig organisation kunde förmås att »försvara sina rättigheter» och sluta upp kring sådana härliga stora verk, som ju inte ens kan uppföras utan dem! Oratoriekören, den enda svenska kören med sådan musik på sitt program, är ju alldeles för liten att ensam prestera att riktigt fullödigt resultat.

Zerbinetta